

SISEMINISTEERIUM
Estonian Ministry of the Interior

REGIONAALMINISTRI KÄSKKIRI

27.05.2008 nr 68

Mittetulundusühenduste maakondlike tugistruktuuride toetamise programmi programmdokument

Käskkiri kehtestatakse Vabariigi Valitsuse 11.05.2004 määruse nr 185 „Siseministeeriumi põhimäärus“ § 22 lõike 2 punkti 2 alusel.

1. Programmi nimetus

Mittetulundusühenduste maakondlike tugistruktuuride toetamise programm (edaspidi programm)

2. Rakenduskava, prioriteetse suuna ja meetme nimetus

Programm on koostatud „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuste seaduse“ § 12 lg 4 ja § 20 lg 1 alusel ja inimressursi arendamise rakenduskava prioriteetse suuna „Suurem haldusvõimekus“ meetme „Maakondlike tugistruktuuride toetamine“ raames.

3. Eesmärgid ja indikaatorid

3.1. Suurema haldusvõimekuse prioriteetse suuna üheks eesmärgiks on mittetulundussektori töötajate asjatundlikkus ja usaldusväärsus. Selle eesmärgi saavutamiseks on ellu kutsutud käesolev programm.

3.2. Programmi üldeesmärgiks on mittetulundusühenduste (mittetulundusühingute, sihtasutuste) institutsionaalse võimekuse ja professionaalsuse tõstmine, sh ühenduste tegutsemisvõimekuse ja jätkusuutlikkuse suurendamine ning ühiskonnas heategevuse ja kogukonna hüvanguks tehtava vabatahtliku töö väärtustamine.

3.3. Programmi sihtgrupiks on mittetulundusühendused.

3.4. Programmi indikaatorid on:

Indikaatorid		
Mittetulundusühendustele korraldatud koolituste arv	2008: 60 2009: 60 2010: 60 2008-2013 kokku: 360	
Koolitusel osalenute arv (sh nii olemasolevate ühenduste töötajate, ühenduste juhtorganite liikmete ja liikmete arv kui ka ühendust asutada soovivate inimeste arv)	2008: 720 2009: 720 2010: 720 2008-2013 kokku: 4320	005402

Koolitatud mittetulundusühenduste töötajate, ühenduste juhtorganite liikmete ja liikmete arv	Praegune tase: informatsioon puudub 2010: 460 2008-2013 kokku: 2100
Koolitusel osalejate keskmine hinnang koolitusele	Vähemalt 4 palli 5-palli skaalal
Erinevate mittetulundusühenduste arv aastas, kes on saanud maakondlikes arenduskeskustes nõustamisteenust	2006 kontrolltase – 1395 2010: 1500 2008-2013 kokku – 9000
Ühenduste keskmine hinnang klienditagasiside uuringus neid maakondlikus arenduskeskuses nõustanud konsultandi kompetentsile ühenduste valdkonnas	Vähemalt 8 palli 10-palli skaalal

3.5. Programmi tegevustel on mõju ka horisontaalsetele indikaatoritele. Programmi tegevused on otseselt suunatud regionaalsele arengule mittetulundusühenduste koolituse ning riigi- ja kohaliku omavalitsuse ametiasutuste juhtimisvõimekuse tõstmise kaudu, sest need tegevused on suunatud inimestele kõikides piirkondades ning toetavad piirkondade võrdset arengut. Programmi tegevused aitavad kaasa kodanikuühiskonna arengule, kuna on suunatud otseselt mittetulundusühenduste toetamiseks ning nende võimekuse tõstmiseks.

4. Programmi taust ja lühikirjeldus

Mittetulundusühenduste areng on Eestis olnud viimastel aastatel stabiilne. Inimeste aktiivsus ühenduste tegevuse ja kodanikualgatuse kaudu kohaliku elu mõjutada on otseselt seotud ühiskonna elatustasemega, seetõttu on ootuspärane ühenduste arvu ja ühendustega seotud inimeste hulga jätkuv suurenemine. Teisest küljest piirab mittetulundussektori arengut kodanike vähenenud teadlikkus kodanikualgatuse võimaluste ja heategevuse kohta ning ühenduste ebapiisav finants- ja jätkusuutlikkus.

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (edaspidi EAS) partneriks kodanikuühiskonna aktiveerimisel ja mittetulundusühenduste arendamisel on maakondlikud arenduskeskused kõigis maakondades. EAS on koordineerinud maakondlike arenduskeskuste mittetulundusühendustele suunatud valdkonda alates selle loomisest maakondlikes arenduskeskustes 2003.-2004. aastal. EASi ülesandeks on tagada maakondlike arenduskeskuste kaudu mittetulundusühendustele pakutava tugiteenuse ühtlane kvaliteet ja kättesaadavus kõigis maakondades. Selleks teostab EAS maakondlikele arenduskeskustele nende töös vajaliku info levitamist, infopäevade, seminaride ja koolituste korraldamist, tegevuskavade ja eelarvete kujunemise ning täitmise kontrolli. Samuti on EAS olnud alustavate mittetulundusühenduste baaskoolituste korraldamise initsiaator ning korraldaja nende koolituste korraldamise algusest 2005. aasta alates ning samuti mittetulundusühenduste arengule suunatud projektide programmi koordineerijaks alates selle algusest 2005. aastal. Kuna EASi üheks ülesandeks on maakondlike arenduskeskuste võrgustiku koordineerimine, siis on põhjendatud ka EASi nimetamine käesoleva programmi elluviijaks.

Senine praktika on näidanud, et reeglina pöörduvad mittetulundusühendused nõustamiseks maakondlikul tasandil tegutsevate maakondlike arenduskeskuste poole. Nõustamist soovivad nii alustavad kui tegutsevad mittetulundusühendused kõige sagedamini alustamise ja ühenduste

üldise juhtimise ja tegutsemisega seotud baasteadmiste valdkonda kuuluvates küsimustes. Seetõttu on oluline pakkuda ühendustele nõustamist just läbi maakondlike arenduskeskuste eelkõige baasteadmiste vallas, et luua põhi jätkusuulike ja avalikule sektorile tugevate partneritena toimivate mittetulundusühenduste arendamiseks. Maakondlike arenduskeskuste üheks prioriteediks on tõsta mittetulundusühenduste võimekust.

Et mittetulundusühendused oleksid avalikule sektorile tugevaks koostööpartneriks, nõustatakse neid maakondlikes arenduskeskuste uute mittetulundusühingute asutamisega seotud küsimustes ning toetatakse läbi nõustamise ka nende institutsionaalse võimekuse kasvu. Lisaks korraldab EAS mittetulundusühenduste alustamisele ja arengule suunatud koolitusi (sh õppereise) ja viib ellu mentorlustegevusi. Koolitusi, mille läbiviimine on põhjendatud keskselt üle-eestiliste koolitustena, korraldab EAS. Ühekordseid spetsiifilisi ja kohalikul tasandil toimuvaid koolitusi korraldavad EASi partnerid maakondlikud arenduskeskused, kellega EAS sõlmib vastavad igaaastased lepingud.

5. Seos rakenduskavaga ja rakenduskavas toodud tegevussuunaga ja riiklike valdkondlike arengukavade strateegiatega

„Mittetulundusühenduste maakondlike tugistruktuuride toetamise programm” on ellu kutsutud „Maakondlike arenduskeskuste võrgustiku strateegia (2007-2013)” ja inimressursi arendamise rakenduskava prioriteetse suuna „Suurem haldusvõimekus“ meetme „Maakondlike tugistruktuuride toetamine“ raames.

Lisaks on programm seotud teiste inimressursi arendamise rakenduskava ”Suurema haldusvõimekuse” prioriteetse suuna meetmetega. Meetme „Riigi, kohalike omavalitsuste ja mittetulundusühenduste strateegilise juhtimissuutlikkuse tõstmine” raames kavandatakse kolme erinevat toetuskeemi:

- 1) tarkade otsuste fond ministriumide valdkondlike uuringute rahastamiseks;
- 2) strateegilise juhtimissuutlikkuse tõstmine avalikus ja kolmandas sektoris;
- 3) valitsusvälise analüüsisuutlikkuse suurendamine.

Nimetatud toetuskeemid toetavad programmi eesmärkide saavutamist.

Meetme „Avalike teenistujate, kohalike omavalitsuste ja mittetulundusühingute töötajate koolitus ja arendamine” raames kavandatakse osa koolitusi eesmärgiga toetada käesoleva programmi eesmärkide saavutamist. Samuti toetatakse sta erimisprogramme, mis oma sisult tõstavad ministriumide ja teiste asutuste strateegilise planeerimise ja juhtimise võimekust.

„Eesti regionaalarengu strateegia 2005-2015” märgib ära kohapealse algatuse toetamise. Kasvupiirkondadest väljaspool asuvates regioonides on vajalik sotsiaalse kaasatuse suurendamine (kodanikualgatuse stimuleerimine, kogukonna tugevdamine, sotsiaalse turvatunde tugevdamine ning kogukonna ja kodanikeühenduste aktiivsem kaasamine piirkonna arendustegevusse. „Eesti kodanikualgatuse kontseptsioon” toob eesmärgidena välja kodanikualgatuse tugisüsteemi arendamise. Programmi tegevused on kajastatud „Kodanikualgatuse toetamise arengukavas 2007-2010”.

6. Toetatavad tegevused

Programmi raames toetatakse järgmisi tegevusi:

- 6.1. Mittetulundusühenduste nõustamine maakondlikes arenduskeskustes, sh:
 - 6.1.1. Nõustamine ühenduse alustamise ja tegutsemise osas ning finantseerimisvõimaluste ja projektide osas;
 - 6.1.2. Info haldamine ja ühenduste informeerimine;
 - 6.1.3. Koostöökontaktide ja konsultantide info vahendamine;
 - 6.1.4. Maakonna mittetulundusühenduste kohta avalikkusele informatsiooni kättesaadavaks tegemine;
 - 6.1.5. Nõustamistegevust toetavate muude ühenduste arengule suunatud tegevuste läbiviimine maakondades.

- 6.2. Mittetulundusühenduste alustamisele ja arengule suunatud koolituste ja õppereiside korraldamine, sh:
 - 6.2.1. EASi poolt keskselt korraldatavad koolitused ja õppereisid;
 - 6.2.2. Maakondlike arenduskeskuste poolt korraldatavad koolitused ja õppereisid, mis viiakse ellu maakondlike arenduskeskuste poolt koostatud ja EASi poolt kinnitatud koolituskava alusel.
- 6.3. Mittetulundusühenduste arengule suunatud mentorlustegevused, sh:
 - 6.3.1. Mentorlustegevuste tutvustamine avalikkusele, reklaam, üritused;
 - 6.3.2. Koolitused, seminarid, ümarlauad;
 - 6.3.3. Koolitus- ja õppereisid.

7. Abikõlblikud kulud

Programmi raames on abikõlblikud toetatavate tegevustega otseselt seotud järgmised kulud:

- 7.1. Maakondlike arenduskeskuste mittetulundusühenduste konsultantide personalikulud (sh lisatasud, preemiad ja tulemustasu);
- 7.2. Programmi tegevusi elluviivate EASi töötajate personalikulud (sh lisatasud, preemiad ja tulemustasu);
- 7.3. Koolituste ja õppereiside korraldamise ja läbiviimisega ning mentorlustegevustega seotud kulud, sh:
 - 7.3.1. Reklaamikulud;
 - 7.3.2. Sidekulud;
 - 7.3.3. Transpordikulud;
 - 7.3.4. Koolitaja kulud;
 - 7.3.5. Ruumide ja tehnika rent;
 - 7.3.6. Koolitusmaterjalid;
 - 7.3.7. Majutuskulud;
 - 7.3.8. Toitlustuskulud summas kuni 200 krooni inimese kohta päevas (k.a abikõlblik käibemaks) ja nendega seotud tulumaks külaliste vastuvõtukuludelt;
 - 7.3.9. Muud punktis 7.3. nimetatud tegevuste läbiviimisega otseselt seotud põhjendatud kulud;
- 7.4. Käibemaks on abikõlblik, kui on võimalik selgelt näidata, et vastavalt käibemaksu reguleerivatele õigusaktidele ei ole programmi tegevuste raames tasutud käibemaksust õigust maha arvata sisendkäibemaksu või käibemaksu tagasi taotleda ning käibemaksu ei hüvitata ka muul moel.
- 7.5. Teenuste ja asjade hankimisel tuleb juhul kui alla riigihanke piirmäära jääv hanke eeldatav maksumus ületab 30 000 krooni (ilma käibemaksuta), küsida võrreldavad hinnapakkumised vähemalt kolmelt pakkujalt.
- 7.6. Kulud peavad olema põhjendatud ja dokumentaalselt tõendatud ning kooskõlas Vabariigi Valitsuse 31. jaanuari 2007. a määrusega nr 26 „Perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse kulude abikõlblikkuse või mitteabikõlblikkuse määramise tingimused ja kord”.

8. Mitteabikõlblikud kulud

Lisaks „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse” § 21 lõike 2 alusel kehtestatud korras loetletud mitteabikõlblikele kuludele on programmi raames mitteabikõlblikud järgmised kulud:

- 8.1. Mitterahalised sissemaksed;
- 8.2. Muud programmi tegevuste elluviimisega otseselt mitteseotud kulud.

9. Vähese tähtsusega abi

- 9.1. Kui programmi raames antav toetus on vähese tähtsusega abi komisjoni määruse (EÜ) nr 1998/2006, milles käsitletakse asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 379, 28.12.2006, lk 5-10) artikli 2 mõistes, kohaldatakse nimetatud määruses ning konkurentsiseaduse § 33-s sätestatud.

- 9.2. Kui toetus on vähese tähtsusega abi käesoleva programmi punkti 9.1. tähenduses, ei tohi kasusaajale jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul antud vähese tähtsusega abi ületada koos programmi raames antava toetusega vähese tähtsusega abi ülemmäära 3 129 000 krooni.

10. Programmi eelarve

- 10.1. Programmi eelarve (Eesti kroonides) rahastamisallikate lõikes aastateks 2008-2013 on järgmine:

Ühenduse osalus	Avaliku sektori osalus	PROGRAMM KOKKU
47 952 000 (85%)	8 462 118 (15%)	56 414 118 (100%)

- 10.2. Toetuse määr on 85% kõigist abikõlblikest kuludest, mis kaetakse Euroopa Sotsiaalfondi vahenditest. Omafinantseering on vähemalt 15% abikõlblikest kuludest, mis kaetakse Siseministeeriumi eelarve vahenditest.
- 10.3. Programmi eelarve aastate lõikes lepitakse kokku rakendusametuse ja programmi elluviija vahel iga aasta sõlmitavas halduslepingu lisas.

11. Rakendusametuse, rakendusüksuse ja programmi elluviija

- 11.1. Programmi rakendusametuseks on Siseministeerium (edaspidi rakendusametuse).
- 11.2. Rakendusüksuse ülesandeid täidab EAS (edaspidi rakendusüksuse).
- 11.3. Programmi tegevusi viib ellu EAS (edaspidi elluviija).
- 11.4. Programmi elluviija partneriteks on maakondlikud arenduskeskused (edaspidi partner), kellega EAS sõlmib iga-aastased lepingud, milles sätestatakse mõlema poole õigused ja kohustused programmi tegevuste elluviimisel.
- 11.5. Programmi elluviija ja rakendusüksuse ülesannete täitmine on EASis lahutatud struktuuriüksuste tasandil. Programmi elluviimine toimub EASis vastavalt juhtimis- ja kontrollisüsteemi kirjeldusele.

12. Programmi rakendamise alused

- 12.1. Programmi elluviimine toimub rakendusametuse ja programmi elluviija vahelise halduslepingu (edaspidi haldusleping) alusel.
- 12.2. Programmi elluviija koostab programmi rakendamiseks detailse tegevuskava ja eelarve toetatavate tegevuste ja aastate lõikes vastavalt halduslepingus sisalduvale tegevuskava ja eelarve koostamise tingimustele.

13. Programmi elluviija õigused ja kohustused

- 13.1. Programmi elluviijale kohalduvad kõik „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduses“ ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud toetuse saaja õigused ja kohustused.
- 13.2. Programmi elluviija on kohustatud programmi korrektselt ellu viima ning kasutama saadud toetust sihtotstarbeliselt. Kõik toetusest hüvitatavad kulud peavad aitama kaasa programmi eesmärkide saavutamisele, olema programmi tegevustega otseselt seotud ja abikõlblikud.
- 13.3. Programmi elluviija on kohustatud teavitama rakendusametust projekti jooksul ja viie aasta jooksul pärast projekti lõppu programmi raames teenitud tulust.
- 13.4. Kui toetus on käsitletav vähese tähtsusega abina käesoleva programmi punkti 9 tähenduses, peab programmi elluviija ja tema partnerid nõudma abi saajalt teatist varem saadud vähese tähtsusega abi kohta vastavalt Rahandusministeeriumi 22.aprilli 2004. a määruse nr 80 „Vähese tähtsusega abi teatise esitamise kord ja vorm“ lisas toodud vormile.

14. Toetuse väljamaksete tegemise tingimused ja kord

- 14.1. Toetuse väljamakseid tehakse programmi elluvijale vastavalt rahandusministri 1.märtsi 2007.a määrusele nr 15 „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse väljamaksmise üldised tingimused ja kord
- 14.2. Väljamaksete menetlemine toimub rakendusüksuses vastavalt rakendusüksuse juhtimis- ja kontrollisüsteemide kirjeldusele.
- 14.3. EAS võib teha toetuse maksmisest osalise või täieliku keeldumise otsuse juhul, kui:
- 1) esitatud väljamaksete taotlus või kuludokumendid ei vasta ettenähtud nõuetele;
 - 2) taotletakse toetust mitteabikõlblike kulude katteks.

15. Toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamise tähtaeg ja kord

Programmi elluvijaja esitab rakendusasutusele aruandeid programmi elluviimise kohta vastavalt halduslepingus sätestatule.

16. Toetuse tagasinõudmine

- 16.1. Kui ilmneb, et toetust on kasutatud mitteabikõlblike kulude hüvitamiseks, teeb rakendusasutus otsuse nõuda elluvijalt toetuse osaliselt või täielikult tagasi vastavalt „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse“ §-le 26.
- 16.2. Kui ilmneb, et elluvijaja partner on toetust kasutatud mitteabikõlblike kulude hüvitamiseks, teeb rakendusüksus otsuse nõuda partnerilt toetuse osaliselt või täielikult tagasi vastavalt „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse“ §-le 26.

17. Abikõlblikkuse perioodi algus ja lõpp

Programmi abikõlblikkuse periood algab tagasiulatuvalt 1. jaanuarist 2008 ja lõppeb 31. augustil 2015. Kõik programmi tegevused peavad olema tehtud programmi abikõlblikkuse perioodil ja kulud tekkinud abikõlblikkuse perioodil või sellele järgneva 90 kalendripäeva jooksul, tingimusel, et kulude tekkimise aluseks olevad tegevused toimusid programmi abikõlblikkuse perioodi jooksul.

18. Programmi muutmise tingimused ja kord

- 18.1. Rakendusasutusel on õigus muuta programmi elluvijaja taotluse alusel või enda algatusel.
- 18.2. Programmi elluvijal on ilma programmi ja halduslepingut muutmata õigus muuta programmi eelarvet tegevustele ettenähtud mahust kuni 15% ulatuses aastasest mahust, teavitades sellest eelnevalt rakendusasutust.
- 18.3. Programmi muutmisel vormistatakse vastav muudatus halduslepingus.

19. Dokumentide säilitamine

Toetuse andmise ja kasutamisega seotud dokumentide säilitamise tähtaeg on kuni 31.12.2025.

Siim-Valmar Kiisler